

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

167. Quid facere debeat Sacerdos, qui in Altari recordatur alicujus peccati
mortalis, & non possit excitari ad contritionem eliciendam, vel laicus jam
jam recepturus Eucharistiam? Ex p. 4. tr. 4. & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. CLXVI.

An quando quis celebrat, & recordatur alicujus peccati in confessione facta obliui, teneatur ante consecrationem, & sumpcionem Eucharistia de illo conteri?

Et aduertitur, quod in tali casu prefata confessionis, in qua peccatum fuit obliuui, si dolor non fuit universalis, absque dubio teneatur de illo conteri. Ex part. 9. tr. 3. Ref. 12.

Sup. hoc in duabus precedentibus Ref. & infra in Ref. 189, §. ult. & tunc paulo post initium, à veris. Pero.

§. 1. **C**asus potest esse frequentissimus. Et affirmatiuè respondet Reverendiss. Magister Candidus tom. 3. *disquis. 2. art. 22. dub. 49.* [Quia, ait ille, si quis ante Communionem Confessionem præmisit formaliter per se, & inculpabiliter integram eorum peccatorum, quæ memoria occurrunt; postea verò recordatur alicujus peccati non confessi; per se loquendo teneatur illud confiteri, priusquam communicet, vi præcepti constituti in sacro Concilio Tridentino *sess. 13. cap. 7.* ergo Sacerdos post inchoatam Missam, ante tamen consecrationem, qui antè confessus est, & obliuui alicujus peccati mortalis; si illud confiteri non potest ob infamiam, vel quia non habet copiam Confessoris, teneatur saltem de illo elicere actum contritionis. Probatur consequentia: quia ex præcepto Christi Domini teneatur ante Communionem omnia, & singula peccata mortalia subijcere clavibus Ecclesie: & si non potest; quia confitendo in Altari, & vocando ibi Confessarium, timetur infamia, vel quia non adest copia Confessoris; de illis penitentiam internam teneatur habere: sed Sacerdos, de quo est sermo in præfenti, licet ante Missam Sacramentum Confessionis susceperit, tamen absolute, & directè non subiecit omnia peccata sua mortalia clavibus Ecclesie, & propter infamiam, vel inopiam Confessarii, ut supponitur, illud obliuui subijcere clavibus Ecclesie non potest: Ergo teneatur de illo peccato non confessio, & naturaliter obliuui, saltem directè actum contritionis elicere, si illius recorderetur.] Ita ille, qui citat pro hac sententia Nugnum, Suarez, & alios, quibus adde Medinam, Grassium, & alios penes Bordonum *ubi supra*, & novissimè Trullench *de Sacram. lib. 3. cap. 6. dub. 4. n. 11.*

2. Sed ipsemet Trullench, me citato, putat negativam sententiam, quam ego docui, esse probabilem; & idè in tali casu Sacerdotem non teneri elicere actum contritionis de tali peccato in Confessione obliuui. Quam sententiam, me etiam citato tenet Aversa *de Sacram. Euchar. quest. 8. sect. 7.* & me citato, Bordonus, in *conf. regul. tom. 2. resol. 56. n. 127.* & me citato, Hieronymus Garcias in *summa Theol. mor. tract. 3. disp. 5. dub. 1. punct. 7. num. 74.* ubi sic ait: [Però la mayor dificultad està, quando uno se ha confessado, y tenido dolor de todos sus pecados, assi de los que se ha acusado, como de los olvidados, y se va luego a dezir Missa, & comulgar; y estando en aquella accion, se acuerda que se olvidado de dezir un peccado mortal: Preguntasse, si tendra obligacion este tal à hazer acto de contricion. Valerio Reginaldo, no donde le cita Diana

* Quæ hic est Ref. 1. post præsentiam.

*part. 1. tr. 14. * ref. 48.* lo qual ocasionò à Lugo *disp. 14. sect. 6. num. 121.* à que dixesse no hallava el tal lugar en Reginaldo; però lo cierto es, que fue falta del Impresor de Diana en trocar los numeros, porque à la verdad Reginaldo dize lo, que refiere del Diana. Afirma pues dicho Reginaldo, que siempre que se acordare uno del peccado mortal olvidado, ha da tener contricion del para comulgar devi-

damente, y el Missal en la Rubrica de defectibus, §. 8. num. 4. dixe estas palabras: *Si in ipsa celebratione Missæ Sacerdos recorderetur, se esse in peccato mortali, conteratur cum proposito confitendi.* Però aunque la opinion puesta es la mas segura, y la que se hade aconsejar, no obstante lo dicho por ella es muy provable, & satis tutum in praxi, que no es necesario en el caso puesto tener acto de contricion, para comulgar devidamente. Esta opinion se colige de sancto Thoma 3. *part. quest. 87. art. 2. in fine corporis*; porque aviendo dicho, que para el peccado mortal no basta la detestacion virtual, como basta para el venial, concluye: *Nisi quantum ad peccata obliuui post diligentem inquisitionem.* En cuyas palabras se vee, que excepta el caso de que hablamos, figuen esta opinion Valquez 3. *part. quest. 86. art. 2. dub. 3. num. 15.* Diana *resol. 48. citata.* Lugo *sect. 6. n. 112.* Pruebase lo primero, porque ya esta tal por la Confession antecedente quèdò provado, abuelto, y justificado, supuesto que *saltem indirectè, & virtualiter* se le perdonò el peccado olvidado, & luego goza ya el estado de gracia, y consequenter llega sufficientemente dispuesto, sin que sea necesario hazer de nuevo acto de contricion. Ni vale dezir que se le remittio con obligacion, de que quando se acordasse del lo confessase, como dize el Concilio Trident. luego deve tener contricion del, pues no le confesso; que a esto respondo, ser verdad, que tiene obligacion de confessarlo a su tiempo, y entonces deve tener dolor suficiente para justificarse; però en el caso puesto que està escusado de confessarse, tambien lo està de hazer acto de contricion, porque no ay ley natural, divina, ni positiva, que por entonces le obligue, supuesto que està justificado, y reconciliado con Dios por la Confession proxima passada. Huculque Garcias, cui etiam adde Leandrum *de Sacram. tom. 2. tract. 7. disp. 7. quest. 19.* qui me defendet ab impugnatione Cardinalis de Lugo in citatione Reginaldi.

3. Idem etiam docet Præpositus in 3. *part. qu. 80. artic. 5. numer. 25.* Bellizzarius in *Manual. Regul. tom. 1. tract. 5. cap. 3. sect. 2. num. 104.* Calpenis in *Cur. Theol. tom. 2. tract. 22. disp. 9. sect. 3. num. 24.* Granado in 3. *part. contr. 9. tract. 10. disp. 7. num. 14.* Itaque, an qui prius confessus fuerat, & postea recordatur peccati, quod in Confessione fuit obliuui omiserat, nec potest jam confiteri, teneatur elicere contricionem novam illius peccati ante Communionem? Respondeo non teneri, si dolor præcedens in Confessione fuit universalis de omnibus peccatis, vel ex motivo universalis. Et ratio est; quia in hoc casu jam homo supponitur esse in statu gratia per Confessionem præcedentem, & absolute, qua indirectè ablata fuerunt omnia peccata mortalia; nec potest assignari sufficiens fundamentum, ex quo obligetur eo casu ad eliciendam contricionem. Secus dicendum est, si dolor non fuit universalis: quia peccatum quod nondum tractatum est per penitentiam, non potest directè, nec indirectè remitti.

RESOL. CLXVII.

Quid facere debeat Sacerdos, qui in Altari recordatur alicujus peccati mortalis, & non possit excitari ad contricionem eliciendam, vel laicus jam jam recepturus Eucharistiam? Ex part. 4. tractat. 4. & Misc. Ref. 98.

§. 1. **I**N casu quo hujusmodi Sacerdos ita coarctatur temporis angustia, aliisque rebus necessariis

in hac fati ad sacrificium ita distrahatur, ut nullo modo ad perfectam contritionem moraliter possit excitari, putat Valq. in 3. p. tom. 3. disp. 207. c. 1. eum non peccatum mortaliter, etiamsi cum conscientia peccati mortalis Sacramentum recipiat, quia præceptum dignè suscipiendi hoc Sacramentum non videtur ita strictè obligare, ut cogat in eo casu ad dimittendum sacrificium inchoatum cum populi scandalo, & sui honoris dedecore, quod intelligit iste cum multi adessent illi sacrificio Missæ, & non solus Minister, quem facile possit in alium locum de seculari, qui positus ad pedem Altaris coram populo, & immediate receptorus Eucharistiam, recordatur alicujus peccati mortalis, & neque præmisit Confessionem, neque contritionem; & hanc opinionem tenet etiam novissimè Gaspar Hurtado de Sacram. disp. 8. de Euchar. diff. 1. ubi sic ait: Si contingat ut quis in Altari existens recordetur alicujus mortalis non confessi, & cujus non habuit, neque habet contritionem, & quando recordatur, est adeo propinquus communioni, ut pro temporis angustiis nequeat moraliter, seu absque nimia difficultate ad contritionem excitari, nisi pro tempore aliquo aliquantulum notabilè cum gravi nota sui honoris ad eam eliciendum detineatur, tunc iste talis ab eo peccato excusabitur communicando in eo malo statu, quia non est contra irreverentiam Sacramenti debitam in eo statu accedendo, ne notam gravem honoris incurrat. Ita Hurtado.

2. Sed ad prædictum dubium Petrus de Ochagavia de Sacram. tr. 2. de Eucharist. effectibus. q. 8. num. 4. sic respondet. Existimo sacerdotem celebrantem in tali casu debere elicere actum contritionis, tum quia ad eum eliciendum semper est paratum Dei auxilium, tum quia facile potest sine ullo populi scandalo per aliquod breve spatium temporis occupari in acquirenda contritione peccatorum, tum quia facile potest distractam mentem componere. Concedo tamen posse strictius contingere casum in seculari, quam in sacerdote, ut cum recordatur ejusmodi peccati, quando jam jam recipit sacramentum de manu sacerdotis, in quo quidem casu, si commode potest ratione alicujus salivæ projiciendæ, vel ratione alterius legitimæ causæ aliquantulum differre receptionem Eucharistiae, debet eam differre, & pro brevitate temporis in quocumque eventu procurare contritionem: quòd si eam angustiis temporis constrictus non elicit, potius debet Eucharistiam recipere, quam ab Altari discedere cum populi scandalo, & proprio dedecore, quia non est credendum pium ac benignum Jesum hoc sacramentum infuturè in nostrarum animarum remedium cum tanto dispendio nostro, & alieno: hæc omnia docet Ochagavia loc. cit. Sed aliqui putant, & ita revera est, quòd in quacumque angustia temporis possit quis elicere actum contritionis, & Deus semper paratus est præbere auxilium suum.

§. 1. Notandum, quosdam existimare hoc præceptum esse juris divini, & oriri ex obligatione illa præmittendi Confessionem ante Communionem: hæc enim obligationem debere statim post impleri, si ante Communionem impleta non fuerit. Sed hæc sententia vera non est: nam præcepta affirmativa non obligant nisi certis occasionibus, quæ statim ac præterierint, cessat obligatio eorum, sive impleta fuerint, sive non: e.g. teneris dare eleemosynam in gravi, vel extrema necessitate proximi, cessante illa necessitate non amplius teneris, sive impleveris præceptum, sive non impleveris. Eodem modo teneris confiteri peccatum mortiferum, quando est communicandum, vel celebrandum: cum autem illud tempus præterierit, cessat obligatio confitendi: quia tota ratio obligans cessat. Dicendum ergo est, hoc præceptum esse merè humanum introductum à Concilio Tridentino. Unde dicendum est intra limites juris naturæ, vel divini, neminem, qui conscientius peccati mortalis communicavit absque prævia Confessione celebrando, vel non celebrando, teneri postmodum prima data opportunitate confiteri, sive peccaverit, sive non: quia dispositio ad aliquid requisita non est jure naturæ postmodum ponenda, si prius non fuerit posita: neque ullo solido fundamento dici potest, quòd divino præcepto, quo tenemur Confessionem Communioni præmittere, ne indignè communicemus, teneamur confiteri, si forte non præmiserimus. Restat ergo, ut obligatio sit præcepti Ecclesiastici. Et hæc docet Lessius in 3. part. quest. 80. artic. 4. dub. 3. num. 20. Mercurus de Sacrament. quest. 80. artic. 4. dub. 3. & Præpositus etiam in 3. part. quest. 80. artic. 5. dub. 4. numer. 20. Nugnus de Sacrament. quest. 80. artic. 4. difficult. 4. conclus. 1. & alij.

2. Notandum hîc obiter, quòd qui non confitentur in articulo mortis sua peccata mortalia, transacto tali periculo, non tenentur statim confiteri; & similiter, qui ministrat Sacramenta in peccato mortali sine contritione, transacto ministerio, non tenentur statim conteri, vel confiteri. Quia Præceptum Confessionis in articulo mortis obligat tempore illius periculi; & similiter præceptum de contritione pro administratione Sacramentorum ligat, & obligat Ministrum, ut dignè & sanctè exerceat tale ministerium: ergo ista occasione transacta, non obligat statim ad conterendum. Ita Candidus rom. 3. disquis. 2. art. 22. dub. 54. ex Nugno ubi supra.

3. Itaque, ne Sacerdotes sibi fingerent necessitatem celebrandi, Confessione non præmissa, statuit Concilium dicta sess. 13. cap. 7. in fine, Sacerdotem conscientium peccati mortalis, qui ob necessitatem urgentem non præmissa Confessione celebravit, obligatum esse, quamprimum possit, confiteri.

RESOL. CLXIX.

An præceptum confitendi quamprimum, obliget sub mortali? Ex part. 9. tract. 3. Resolut. 22.

§. 1. Pro negativa sententia olim adduxi Villalobos, & Ledesma, quos post me citat, & sequitur novissimè Tamburinus in Methodo expeditæ Communionis, c. 1. §. 6. num. 49. & seqq. qui variis rationibus conatur hanc sententiam firmare, & nominatim contra Cardinalem de Lugo respondet ad ejus argumenta. Poterat etiam in sui favorem adducere Machadum de Præc. Confess. rom. 1. lib. 2. in 1. 3. tr. 1. part. 4. tract. 8. docum. 3. numer. 7. in fine, qui ta-

Sup hæc doctrina supra in Ref. 140. §. His suppositis. & in aliis ejus not.

Sup. hoc factum in Ref. 55. §. ult.

Ref. 18. t. 6. tr. 1. in §. Verum. ad medium, verum. Et ideo. & infra in Ref. seq. à lin. 4. & §. seq. & in 1. 3. tr. 1. Ref. 6. lege men

ESOL. CLXVIII.

An præceptum confitendi quamprimum, si quis sumptis Eucharistiam sine prævia confessione, in casibus superius explicatis, ut habetur in Concil. Trid. sess. 13. c. 7. sit divinum Ecclesiasticum? Et notatur, quod qui non confitentur in articulo mortis sua peccata mortalia, transacto periculo non tenentur statim confiteri; & similiter qui ministrat Sacramentum in peccato mortali sine contritione, transacto ministerio, non tenentur statim conteri, vel confiteri. Ex p. 9. tr. 3. Ref. 21.

Sup. hæc doctrina est